
Saksnr: 2021/5155-11
Saksbehandlar Jorunn-Elisabeth Stavø
Dato: 17.08.2021

Til: Hovudutval for samferdsel og mobilitet

Frå: Avdelingsdirektør for infrastruktur og veg

Tilskot frå Klimasats

Bakgrunn

Fylkestinget vedtok utviklingsplanen for Vestland 29. September 2020. Eit av måla i utviklingsplanen er at klima og miljø skal ligge som premiss for samfunnsutvikling. Strategiane som er vedtatt for å oppfylle dette er mellom anna:

- Vestland skal vere ein pådrivar for klimaomstilling og nullutslepp innan 2030
- Vestland skal bidra til å nå klima- og miljømåla gjennom offentlege innkjøp

Klimagassutslepp knytt til fylkesvegane i Vestland

Vestland fylkeskommunen rapporterer ikkje per dags dato reelle utsleppstal for bygg og anleggsverksemd frå fylkesvegane. Utsleppa er berekna ut i frå KOSTRA-tal og bruk av standard utslepp pr kroner til denne typen aktivitet. KOSTRA-tall viser at bygg og infrastruktur av fylkesvegane hadde utslepp på 64 119 tonn CO2 ekvivalentar i 2020, som utgjorde 17 prosent av dei totale CO2 utsleppa til Vestland fylkeskommune i 2020. Etter at fylkeskommunen har jobba med å få ned utslepp til andre sektorar (blant anna buss, ferjer og hurtigbåtar) er det venta at utsleppsdelene knytt til fylkesvegane vil auke i forhold til dei totale utsleppa i fylkeskommunen.

Utbygging, drift og vedlikehald av vegnettet utgjer store utslepp nasjonalt og regionalt i Vestland. Statens vegvesen anslår at på eit typisk veganlegg så vil rundt ein tredjedel av klimagassutsleppa komme frå bruk av diesel i anleggsmaskiner og transport av materialar og massar, mens to tredjedelar av utsleppa vil komme frå produksjon av materiala som vert nytta, som for eksempel betong, stål og asfalt.

For å nå målet om nullutslepp innan 2030 har avdelingsdirektøren starta ein prosess for å kartlegge korleis klimafotavtrykket til fylkesvegane kan reduserast og kartlegge moglege løysingar for å nå målet om lågutslepps fylkesvegbygging.

Klimasats

I februar vart det sendt inn søknader om støtte til tre prosjekt til Miljødirektoratet si støtteordning, Klimasats. Avdelingsdirektøren fekk svar på alle søknadane i juni 2021. Det blir gitt ei kort orientering under om status for desse tre prosjekta. Det blir lagt opp til at hovudutval for samferdsle og mobilitet blir orientert om arbeidet med å gjennomføring av prosjekta.

1. Forprosjekt for lågutslepp fylkesvegbygging og -drifting

Det er starta opp eit forprosjekt for å utgreie moglegheitene for lågutslepps fylkesvegutbygging- og drift. Utgreiinga skal vurdere potensialet for reduksjon av direkte og indirekte klimagassutslepp i ulike fasar og typar vegprosjekt.

I samband med dette prosjektet vart det søkt om 225 000 kroner frå Klimasatsmidlar til Miljødirektoratet for å dekke 50 % av dei estimerte kostnadane i prosjektet. Jamfør tilsegn frå

Miljødirektoratet er Vestland fylkeskommune innvilga 225 000 kroner i Klimasatstilskot til prosjektet. Forprosjektet vil utarbeide ein rapport som ville legge grunnlag for vidare klimaarbeid for fylkesvegane.

2. *Klimakrav i anskaffingar fylkesvegane i Vestland*

For å klare å gjennomføre gode klimavennlege val i framtidige vegprosjekt er det behov for å få rekruttert ein prosjektmedarbeidar som kan arbeide systematisk med klimakrav i anskaffingane. Prosjektmedarbeidaren skal jobbe tett på prosjekta, både i plan- og utbyggingsfasen, men og drift og vedlikehald. Vedkommande skal samarbeide med andre vegeigarar og leverandørmarkanden for hauste erfaringar og finne gode samfunnsnyttige og klimavennlege løysingar.

I samband med dette vart det søkt om 1,5 mill kroner i Klimasatsmidlar til ei 2-årig prosjektstilling. Jamfør tilsegna frå Miljødirektoratet er Vestland fylkeskommune innvilga 1 mill kroner i Klimasatstilskot. Dette utgjør 50 % av dei estimerte kostnadane til prosjektstillinga.

3. *Forprosjekt - Steinhandtering i tunnelprosjektering med SteinLCA*

Fylkeskommunen er i gang med å utarbeide forprosjekt for fv. 49 Tokagelet der ulike alternativ for massehandtering og gjenbruk i andre samferdsleprosjekt skal utgreiast. Avdelingsdirektøren ønskjer å teste ut verktøyet SteinLCA i det vidare arbeidet med massehandteringsplan.

Potensialet for økonomi og klima- og miljøbesparing gjennom eventuell gjenbruk av stein er betydeleg på grunn av det store masseoverskotet i tunnelprosjektet. SteinLCA framstår som eit godt verktøy forankra i forskingsprosjektet Kortreist stein (2016-2019). Verktøyet er utvikla for å estimere klimaeffekt ved gjenbruk, bearbeiding og transport av stein. Klimaeffekten av ulike tiltak for handtering av steinmasse er ein viktig del av beslutningsgrunnlaget i det vidare planarbeidet i det aktuelle tunnelprosjektet.

I samband med dette prosjektet vart det søkt om 350 000 kroner i støtte frå Klimasatsmidlane til Miljødirektoratet. Jamfør tilsegna frå Miljødirektoratet er Vestland fylkeskommune innvilga 350 000 kroner i Klimasatstilskot til prosjektet. Dette utgjør 50 % av dei estimerte kostnadane til prosjektet. Forprosjektet vil utarbeide ein rapport som vil vere offentleg tilgjengeleg for andre aktørar.

Vedlegg

- 1 Tilsagnsbrev Klimasats 2021 klimakrav i anskaffingar
- 2 Tilsagnsbrev Klimasats 2021 lågutslepp fylkesveg
- 3 Tilsagnsbrev Klimasats 2021 Steinhandtering i tunnelprosjektering